

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Коваленко Станіслав Олегович 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Полтавську державну аграрну академію та здобув ступінь магістра за спеціальністю «Ветеринарна медицина», кваліфікація лікар з ветеринарної медицини, виконав акредитовану освітньо-наукову програму Ветеринарна медицина, аспірант кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету з 2021 р. до цього часу.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Полтавського державного аграрного університету від 21 серпня 2024 року № 262 у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – **Андрій ЗАМАЗІЙ**, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки. Полтавського державного аграрного університету

Рецензентів –

Олег КРУЧИНЕНКО, доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки Полтавського державного аграрного університету;
Світлана МИХАЙЛЮТЕНКО, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету.

Офіційних опонентів –

Микола БОГАЧ, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування ім. професора В. Я. Атамася Одеського державного аграрного університету;
Олександра БОЙКО, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Дніпровського державного аграрно-економічного університету,

на засіданні «30» жовтня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 21 Ветеринарна медицина Коваленку Станіславу Олеговичу на підставі публічного захисту дисертації «Хоріоптоз великої рогатої худоби (поширення, діагностика та заходи боротьби)» за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина.

Дисертацію виконано у Полтавському державному аграрному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Полтава.

Науковий керівник: Мельничук Віталій Васильович, доктор ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація написана українською мовою. Її основний зміст викладено на 124 сторінках

комп'ютерного тексту і включає: вступ, огляд літератури і вибір напрямів досліджень, загальну методикау та основні методи досліджень, результати досліджень, аналіз та узагальнення результатів досліджень, висновки, пропозиції виробництву. Робота ілюстрована 25 таблицями, 37 рисунками та містить 10 додатків. Список літератури містить 195 джерел, у тому числі – 150 латиницею. Дисертація відповідає п.6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого Кабінетом Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 15 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 статей у фахових наукових виданнях України (4 із них – одноосібно), 1 стаття у науковому виданні, що включене до наукометричної бази даних Scopus, Web of Science, 7 тез доповідей на наукових конференціях, 1 патент України на корисну модель та 1 методичні рекомендації

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Публікації у виданнях, що включені до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science Core Collection

1. Melnychuk V., **Kovalenko S.**, Yevstafieva V., Korchan L., Kone M., Titarenko O., Nikiforova O. Morphological features of the causative agent of chorioptic mange isolated from cattle. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*. 2024. № 15 (1). P. 76–82. <https://doi.org/10.15421/022411> (Здобувач провів виділення *Chorioptes texanus* від великої рогатої худоби, визначив особливості їх морфометричної будови та підготував статтю до публікації).

Публікації у фахових виданнях України категорії Б

2. Коваленко С. О. Поширення та особливості перебігу хоріоптозу великої рогатої худоби в складі мікстінвазій у господарствах Полтавського району. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки*. 2021. № 23 (104). С. 126–130. <https://doi.org/10.32718/nvlvet10420>

3. Коваленко С. О. Порівняльна ефективність мортальних та вітальних методів лабораторної діагностики хоріоптозу у великої рогатої худоби. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2021. № 4. С. 221–226. <https://doi.org/10.31210/visnyk2021.04.29>

4. Коваленко С. О. Ефективність лікувальних заходів за хоріоптозу великої рогатої худоби. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій. Серія: Ветеринарні науки*. 2022. № 24 (105). С. 135–140. <https://doi.org/10.32718/nvlvet10519>

5. **Коваленко С. О.**, Мельничук В. В. Ефективність запропонованого способу виготовлення тимчасових мікропрепаратів кліщів роду *Chorioptes*. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2022. № 4. С. 119–125. <https://doi.org/10.31210/visnyk2022.04.14> (Здобувач провів випробування запропонованого способу виготовлення мікропрепаратів з кліщів *Chorioptes* та підготував статтю до публікації).

6. Коваленко С. О. Рівень контамінації об'єктів довкілля за хоріоптозу великої рогатої худоби. *Scientific Progress & Innovations*. 2023. № 26 (4). С. 99–103. <https://doi.org/10.31210/spi2023.26.04.17> (Здобувач визначив рівень контамінації об'єктів довкілля кліщами *Chorioptes* та підготував статтю до публікації).

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

7. Коваленко С. О., Мельничук В. В. Вплив хоріоптозно-бовікольнозної інвазії на показники росту та розвитку молодняка великої рогатої худоби. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції (15–16 лютого 2022, м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2022. С. 78–81. (Здобувач визначив середньодобові прирости у молодняка великої рогатої худоби за асоціативного перебігу хоріоптесів і бовікол та підготував тези до публікації).

8. Коваленко С. О. Особливості поширення та перебігу хоріоптозу великої рогатої худоби на території окремих територіальних громад Полтавської області. *Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи. Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції викладачів і здобувачів вищої освіти (16–17 червня 2022, м. Дніпро)*. Дніпро, 2022. С. 86–88.

9. Коваленко С. О., Мельничук В. В. Клінічний перебіг хоріоптозу великої рогатої худоби за низької інтенсивності інвазії. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції (20–21 лютого 2023, м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 66–69. (Здобувач дослідив клінічний перебіг хоріоптозу в корів за низької інтенсивності інвазії та підготував тези до публікації).

10. Коваленко С. О. Клінічний перебіг хоріоптозу за середнього рівня інвазованості великої рогатої худоби. *Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (26–27 квітня 2023, м. Полтава)*. Полтава, 2023. С. 44–46.

11. Коваленко С. О., Мельничук В. В. Клінічні ознаки хоріоптозу в корів за високих показників інтенсивності інвазії. *Актуальні питання ветеринарної медицини: реалії та перспективи. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції науковців, викладачів та аспірантів (23 травня 2023, м. Харків)*. Харків, 2023. С. 72–74. (Здобувач дослідив клінічний перебіг хоріоптозу в корів за високої інтенсивності інвазії та підготував тези до публікації).

12. Коваленко С. О. Поширення хоріоптозу великої рогатої худоби у приватних господарствах Лубенського район. *Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині. Матеріали IX Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (15–16 лютого 2024, м. Полтава)*. Полтава: ПДАУ, 2024. С. 98–101.

13. Коваленко С. О. Вплив хоріоптозної інвазії на ріст та розвиток молодняка великої рогатої худоби. *Сучасні епідемічні виклики в концепції «Єдине здоров'я». Матеріали V щорічної міжнародної науково-практичної конференції (21 травня 2024, м. Тернопіль)*. Тернопіль, 2024. С. 23.

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

14. Коваленко С. О., Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Ничик С. А., Гудзь Н. В. Спосіб виготовлення тимчасових мікропрепаратів з кліщів роду *Chorioptes in toto*: пат. № 155892, Україна: МПК G01N 1/28 (2006.01) G01N 21/01 (2006.01) u 2023 04057; заявл. 28.08.2023; опубл. 17.04.2024. Бюл. № 16. 4 с. (Здобувач експериментально обґрунтував спосіб виготовлення тимчасових мікропрепаратів кліщів роду *Chorioptes in toto* та підготував матеріали для патенту).

15. Коваленко С. О., Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О. Рекомендації з діагностики, заходів боротьби та профілактики за хоріоптозу великої рогатої худоби. Полтава, 2024. 31 с. (Здобувач проаналізував літературні дані, провів експериментальні дослідження та підготував матеріали для методичних рекомендацій).

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Богач Микола Володимирович, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, біобезпеки та ветеринарно-санітарного інспектування ім. професора В. Я. Атамася Одеського державного аграрного університету.

1. У розділі «Огляд літератури» на стор. 32 і 33 посилаєтесь на автора за номером 38, а у списку літератури взагалі цей номер відсутній.

2. На стор. 36 у першому абзаці в одному реченні робите посилання на 20 авторів. Це не коректно.

3. На стор. 36 посилаєтесь на підручник [85], що є недоречним.

4. На стор. 38 робите посилання на видання 1924 року. Це дуже застаріле джерело.

5. На стор. 43 у другому абзаці в одному реченні робите посилання на 16 авторів. Це не коректно.

6. На стор. 56 в таблиці 3.1 вказуєте максимальні показники хоріоптозу ВРХ в Полтавській області 139 екз/4 см², а в Харківській області – 307 екз/4 см². З чим пов'язана така велика розбіжність в інтенсивності інвазії?

7. На стор. 60 у таблиці 3.4 є дані що ураження ВРХ мікст інвазіями, в тому числі хоріоптесаміи і еймеріями. Якого віку тварин це стосується?

8. На стор. 73, 74 і далі по тексту пишете: «... в області голови тварин...», слід «... в ділянці голови...».

9. На стор. 76 у т таблиці 3.13 –3.15 не вказана кількість досліджених тварин (n=?).

10. На стор. 106 у таблиці 3.25 при застосуванні себацилу 50 % дворазово і триразово вже на 5 добу реєстрували 100 % екстенс- та інтенсефективність препарату. Чому після 5 доби вказані показники знизилися і лише при триразовому застосуванні тільки на 30 добу екстенс- та інтенсефективність препарату склала 100 %?

11. Вивчення особливостей клінічного перебігу хоріоптозної інвазії корів проводили за різного ступеню інтенсивності інвазії (низький – до 60 екз/4 см², середній – 60 до 170 екз/4 см², високий – більше, ніж 170 екз/4 см²). Це загальноприйняті параметри чи Ваш власний розподіл визначення інтенсивності?

Бойко Олександра Олександрівна, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Дніпровського державного аграрного-економічного університету.

1. Метою Вашої роботи було вивчити фауну та поширення за хоріоптозу великої рогатої худоби. Тому, ймовірно, у задачах теж потрібно було б акцентувати увагу на вивчені видового складу кліщів за хоріоптозу.

2. У науковій новизні одержаних результатів, ймовірно, краще було б сказати не лише «...щодо поширення хоріоптозу...», а «...щодо фауни та поширення хоріоптозу...».

3. Стор. 47. Висновок до Розділу 1. В огляді літератури Ви вказуєте «Аналіз літературних джерел свідчить про значне поширення акарозів, що викликаються акариформними кліщами, у великої рогатої худоби, з-поміж яких хоріоптозу займає провідне місце...». Краще було б вказати «Аналіз літературних джерел свідчить про значне поширення акарозів, що викликаються акариформними кліщами, у великої рогатої худоби, з-поміж яких хоріоптоз займає провідне місце...».

4. На стор. 47 указано «Водночас, в доступній літературі не описано залежність клінічного прояву хоріоптозу у великої рогатої худоби залежно від показників

інтенсивності інвазії.». Ймовірно, краще сказати «Водночас, в доступній літературі не описано залежність клінічного прояву хоріоптозу у великої рогатої худоби від показників інтенсивності інвазії.».

5. У розділі 2 «Загальна методика та основні методи досліджень» (стор. 49) надано інформацію щодо території дослідження поширення хоріоптозної інвазії. Чому Ви обрали саме ці 3 райони Полтавської і один район Харківської областей?

6. На стор. 51 Ви подаєте інформацію, що «Зразки відбирали у тваринницьких приміщеннях... відбирали підстилку: з ділянок центру і кутів приміщення; з місць, де тварини лежать; з ділянки задньої частини тварини». Що Ви мали на увазі «... підстилку: ... з ділянки задньої частини тварини»?

7. На сторінці 60 у таблиці 3.4-3.7, стовпчику «Компоненти мікстинвазій», ймовірно, краще було б вказати латинські назви збудників.

8. Чому пік екстенсивності та інтенсивності хоріоптозної інвазії припадає на зимовий період і з чим пов'язане різке зниження цих показників влітку?

9. Як Ви вважаєте, чому найвищі показники контамінації об'єктів докільця кліщами роду *Chorioptes* встановлено за безприв'язного способу утримання тварин? З чим це може бути пов'язано?

10. Поясніть, будь ласка, чому за прив'язного способу утримання тварин показники контамінації об'єктів докільця були максимальними при дослідженні підстилки та зіскобів з предметів, розташованих в області голови тварин, якщо при дослідженні клінічного перебігу в більшості випадків за різної інтенсивності інвазії реєстрували ураження шкіри в ділянці кореня хвоста, сідничних горбів та області молочного дзеркала?

11. На рисунку 3.21 (сторінка 91) розмір збільшення Ви вказали у bar. Ймовірно, й на інших рисунках (рис. 3.17–3.20) для кращого порівняння якості забарвлення кліщів теж потрібно було б вказати bar, а також зробити фотографії одних і тих самих частин тіла кліща за різного способу забарвлення.

12. На сторінці 111 «Рис. 3.33...» потрібно змінити на «Рис. 3.34...».

Кручиненко Олег Вікторович, доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки Полтавського державного аграрного університету.

1. Поясніть будь ласка терміни «екстенсивний індекс контамінації» та «інтенсивний індекс контамінації» (ЕІК та ІІК)?

2. Яким чином визначали показники екстенсивності й інтенсивності інвазії у хворих тварин?

3. Чи можна говорити про поширення хоріоптозу на всій території Харківської області, якщо дослідження проводили лише у Красноградському районі?

4. Якщо збудник хоріоптозу спричинює сповільнення росту й розвитку молодняка, а згідно Ваших досліджень зростання показників екстенсивності та інтенсивності інвазії відбувається з віком тварин, то чи впливають кліщі *Chorioptes texanus* на молочну продуктивність тварин?

5. Які критерії були щодо вибору лікарських препаратів за хоріоптозу?

Михайлютенко Світлана Миколаївна, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету.

1. Які завдання ви перед собою ставили, вивчаючи у відсоткову відношенні різні клінічні прояви хоріоптозу тварин?

2. Діагностований дерматит у ВРХ супроводжувався наявністю мікроорганізмів, можливо провідну патогенну дію змін шкіряного покриву обумовлювали гриби, зокрема *Trichophyton verrucosum*?

3. На сторінці 72, в таблиці 3.11 зазначено «+» зразків, на мою думку, доречніше написати позитивні зразки або зробити після таблиці примітку, в якій надати пояснення знаку +.

4. У ході опису виражених клінічних ознак на сторінці 77 пропоную вираз «ураження шкіри в ділянці кореня хвоста» винести в кінець речення, що узгоджуватиметься з посиланням на рисунок 3.13.

5. У ході визначення ефективності запропонованого способу виготовлення тимчасових мікропрепаратів кліщів роду *Chorioptes* Вами обрано таку експозицію: 10, 30, 60 та 90 хвилин, аргументуйте.

Зустрічаються неprincipові поодинокі технічні огріхи, які пов'язані з оформленням роботи, орфографічні неточності, невдало побудовані речення, зокрема:

1. Відредагуйте скальковані мовні вирази «при діагностиці», «при вивченні», «при порівнянні».

2. В одному абзаці поєднані речення, як минулого, так і теперішнього часу, зокрема на сторінці 86.

3. У тексті роботи відзначаю стилістичну тавтологію: можливо чергувати часто повторювані слова: хоріоптоз, акароз, вищезазначена хвороба і т.д.

4. У тексті роботи узгодити правильність написання слів «опістомально» та «опистомально».

Замазій Андрій Анатолійович, доктор ветеринарних наук, професор, професор кафедри інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки Полтавського державного аграрного університету.

Роботу оцінено позитивно

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради,

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Коваленку Станіславу Олеговичу

ступінь доктора філософії з галузі знань 21 Ветеринарна медицина
за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина

Відеозапис трансляції захисту додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Андрій ЗАМАЗІЙ

